

4 mei rede 2013 Heerlen

Op deze dag staan we stil bij de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Graag wil ik u meenemen naar het moment dat ik bij mijn moeder thuis brieven vond van mijn opa gericht aan mijn oma. Deze correspondentie betrof de periode 1940-1943. Slechts twee generaties zit er tussen deze oorlog en mij. Welke afstand hebben wij tot de tweede wereldoorlog die wij vandaag mede herdenken? Zover weg en toch zo dichtbij. Iets waar ik me zelf niet altijd even bewust van ben.

Het kost mij moeite deze correspondentie te lezen. In het bijzonder de brief van februari 1943. Dit was zijn allerlaatste brief aan mijn oma. Mijn opa is als Wehrmacht soldaat begin 1943 aan het oostfront in de Oekraïne gesneuveld. Mijn opa en oma waren Duits. Als ik die brief lees, vraag ik me af hoe dit voor anderen moet zijn geweest? Hoe diep moet het de mensen raken die de oorlog vol op en met al het leed hebben meegemaakt?

Het naziregime heeft niet alleen bijna het Joodse volk verwoest, Nederlandse volk gegijzeld, maar ook in zekere zin het Duitse volk. Het dwingende, het bepalende, het uitschakelen van tegenstanders en onschuldigen waren kenmerkend voor dit regime door heel Europa. De Joodse gemeenschap was daardoor bijna verwoest en dit heeft diepe sporen achtergelaten. Wat mogen wij blij zijn dat wij in een vrij land leven!

Het gijzelen van een samenleving gebeurt niet alleen in oorlogssituaties, ook niet alleen door onderdrukkers zoals het naziregime. Het gebeurt ook in vreedstijd. Heerlen heeft zelf ook zo'n periode gekend. Heerlen is jarenlang gegijzeld geweest door de drugsproblematiek. Het had een ontwrichtend effect op de stad en de mensen die hier wonen. Drugsgebruik, handel, criminaliteit, de instroom van mensen uit omliggende landen alleen maar gericht op drugs. Jarenlang is Heerlen

geteisterd geweest; in feite gegijzeld geweest door deze problemen. Een lange zoektocht naar een passende aanpak voor dit probleem heeft een kentering gebracht. Vanuit de samenleving via de politiek is er een koers bepaald waarin het niet accepteren van de handel, en het zorgen voor de slachtoffers van drugs, geleid heeft tot een oplossing. Een oplossing die alleen in vrijheid tot stand heeft kunnen komen. Een oplossing met twee gezichten. Want zijn de criminele drugsgebruikers naast daders in feite niet ook slachtoffers? Gegijzeld door drugs? De oplossing die gekozen is, richt zich daarom niet alleen op de straf maar ook op zorg voor de drugsgebruikers.

Een samenleving in vrijheid maakt dialoog mogelijk. Je mag ergens voor en tegen zijn zonder vrees voor vervolging. In onze samenleving is een tweede kans mogelijk voor diegene die de eerste kans niet hebben willen of kunnen pakken. In een samenleving waar genuanceerd gekeken kan worden is tolerantie een groot goed. Maar waar ligt dan de grens tussen tolerant zijn en door de ander beperkt te worden. In Heerlen heeft deze stevige dialoog geleid tot een succesvolle aanpak van de drugsproblematiek en is het uiteindelijk door gezamenlijke inspanning gelukt dit probleem te overwinnen. En kijk nu Heerlen is weer leefbaar! Vrij in feite.

Ik ben van mening dat alleen in vrije samenlevingen het mogelijk is te erkennen dat burgers zowel slachtoffer als dader zijn in het ontwrichten van een samenleving. Door een groot goed als tolerantie en met een open blik te kijken naar het verhaal achter de burgers. Het naziregime bood deze vrijheid niet. Alles wat afwijkend was of als afwijkend werd neergezet, werd geëlimineerd. Wat ben ik blij dat wij in een vrij land leven. En wat ben ik blij dat wij als gemeente Heerlen maar ook als land ons kunnen blijven inzetten voor vrijheid in Europa en in de rest van de wereld. Dat er ook ruimte is in onze samenleving voor mensen die anders zijn. De prijs van deze inzet kan soms erg hoog zijn.

Als directeur van het Leger des Heils word je daar elke dag mee

geconfronteerd. Het Leger des Heils strijdt voor een zinvol leven voor iedereen. Wij helpen zonder onderscheid te maken. Wij komen op voor de meest kwetsbaren in de samenleving. Daarmee hopen we bij te dragen aan tolerantie en vrijheid voor iedereen. Dit doen we vanuit een Christelijke identiteit.

Daarom wil ik graag een passage uit het Bijbelboek Jacobus delen met u 'Zorg ervoor dat uw spreken en uw handelen de toets kunnen doorstaan van de wet die vrijheid brengt.' Spreken en handelen, denken en doen moeten met elkaar in overeenstemming zijn. Er wordt ook een toetsingskader genoemd, nl 'de wet'. Met de toevoeging 'de wet, die vrijheid brengt'. God heeft het ons gemakkelijk gemaakt aan de ene kant door heel concreet aan te geven wat de wet, die vrijheid brengt, inhoudt. Aan de andere kant ervaren we als aardse mensen dagelijks hoe moeilijk het kan zijn, die wet ook na te leven. Wat is die wet van vrijheid dan? Het gaat over het grootste gebod " heb uw naaste lief als uzelf'. Als je zo leeft en handelt, zegt de Bijbel, dan breng je de wet van vrijheid in de praktijk. U en ik weten hoe lastig het kan zijn, de ander die een beetje anders is, een beetje anders denkt, te accepteren. Hoeveel moeilijker wordt het om degene die totaal anders denkt en leeft lief te hebben. Liefhebben betekent niet het 'blind' accepteren van ideeën die rechten van anderen aantasten. Wel accepteren dat de ander " een mens met behoeftes" is net zoals wij.

Ik wil ten slotte ook even stilstaan bij de Nederlandse soldaten en hulpverleners in oorlogen op dit moment in het buitenland . Daardoor lopen ook wij nu nog steeds het risico onze mensen aan de dood te verliezen. En wij hebben mensen verloren. Het is vanzelfsprekend en noodzakelijk , om op 4 mei, vandaag, stil te staan bij deze slachtoffers die hun leven hebben verloren in oorlogen voor vrijheid in den vreemde.

Afghanistan, Somalië, Zuid Soedan allen oorlogsgebieden waar soldaten recentelijk beschadigd uit zijn teruggekomen. Het " T'

Eldershoes", het veteranenhuis in Hoensbroek vangt onder andere veteranen op die een actieve bijdrage hebben geleverd in oorlogsgebieden en daardoor beschadigd zijn. Soms voor de rest van hun leven de consequenties daarvan blijvend ondervinden.

Vanuit die gedachte nodig ik u uit om om 8 uur twee minuten stil te staan bij allen die slachtoffer zijn van de tweede wereldoorlog en andere oorlogen die bevochten zijn om onze kostbare vrijheid te verdedigen.